

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних та прикладних наук

Кафедра права та публічного управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

“30” 08 2024 р.

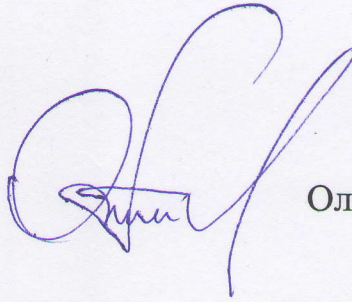
ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	08 Право
Спеціальність:	081 Право
Освітньо-професійна програма:	«Право»
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

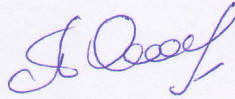
РОЗРОБНИК:
викладач кафедри права
та публічного управління

Олег ПАРИЛЯК

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри права та публічного управління
протокол №1 від 30 серпня 2024 р.

В.о завідувача кафедри

Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Євген ПИСЬМЕНСЬКИЙ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 30.08.2024 р.

e-mail	oleh.paryliak@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	201
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=3946

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Загальна інформація про дисципліну. Земельне право України фундаментальна навчальна дисципліна – є однією з найактуальніших галузей права та професійно-орієнтованих навчальних дисциплін, вивчення якої є важливою складовою правової освіти студентів вищих навчальних закладів. Особливого значення вона набуває у період реформування земельних правовідносин в Україні та суттєвого оновлення правового підґрунтя їх регламентації.

Прийняття Земельного кодексу України, низки законів у сфері земельних відносин, особливо законодавства щодо відкриття ринку сільськогосподарських земель у 2021 році, наочно свідчить про неабияку важливість цієї ланки суспільних відносин, як для функціонування життєдіяльності нашого суспільства в цілому, так і для життєдіяльності окремого індивіда даного соціуму. У зв'язку з цим основою викладання земельного права повинні бути не лише конкретні норми закону, а, перш за все, основні поняття та конструкції, способи та форми їх практичного використання.

Місце дисципліни освітній програмі.

В сучасних умовах розвитку суспільства підготовка спеціалістів в галузі права вимагає певних знань в галузі земельного права, що обумовлено значними змінами правового регулювання відповідних відносин.

Навчальна дисципліна «Земельне право», надає можливість поглиблено оволодіти знаннями щодо: особливості правового регулювання управління, використання та охорони такого природного ресурсу як земельні ресурси; обсягу прав та обов'язків суб'єктів земельних правовідносин; обмежень прав на землю, відповідальності суб'єктів за порушення земельного законодавства тощо.

Основним матеріалом для формування комплексу систематизованих знань, навичок і вмінь студентів слугує земельне законодавство, яке нараховує значну кількість нормативно-правових актів. Крім цього, увага приділяється вивченню нормативно-правових актів екологічного, цивільного, господарського, аграрного, та інших галузей права, положення яких також використовуються для регулювання певних земельних відносин.

Цілі та зміст. Цілю вивчення предмета Земельного права є оволодіння теорією і методологією земельного права, вивчення законодавства у галузі землекористування, охорони та відтворення земельних ресурсів, формування навиків його застосування на практиці, вироблення у слухачів нового якісного стану екологічного мислення, формування культури особистості, яка проявляється в її еколого-правовій свідомості, мисленні, поведінці та практичній діяльності.

Для досягнення мети поставлені наступні **завдання**:

- формування у студентів розуміння особливостей сучасного земельного права України;
- розуміння студентами співвідношення земельного права з іншими галузями національного права України;
- усвідомлення витоків земельно-правового регулювання та тенденцій їх розвитку;
- знання системи земельного права, його інститутів та земельно-правових норм;
- конструктивний аналіз окремих проблемних інститутів сучасного земельного права України.

Результати навчання та їх співвідношення із програмними результатами навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійних та освітньо-кваліфікаційних програм студенти повинні **знати**:

- предмет, метод, функції та принципи земельного права;
- історію розвитку земельного законодавства та загальну систему джерел сучасного земельного права;
- сутність земельних правових категорій;
- поняття, зміст та види земельних відносин, підстави їх виникнення;
- особливості правового регулювання окремих видів земельних відносин.

уміти:

- самостійно аналізувати акти земельного законодавства, володіти навичками практичного використання земельно-правових засобів: використовувати дані науки земельного права для вирішення професійних завдань;
- орієнтуватися в системі земельного законодавства та в судовій практиці щодо розгляду земельних спорів;
- тлумачити чинне земельне законодавство;
- правильно застосовувати норми земельного права.

Мета навчальної дисципліни

Метою викладання даної навчальної дисципліни є підготовка до практичної та наукової діяльності висококваліфікованих фахівців-правознавців. Вивчення даного спеціального курсу спрямоване на усвідомлення значення норм права, що регулюють різноманітні форми захисту прав, свобод, законних інтересів фізичних та юридичних осіб; засвоєння ними теоретичних положень науки земельного та майнового права; формування у них навичок щодо правильного застосування отриманих знань та правових норм при вирішенні конкретних завдань. Крім цього метою також є засвоєння норм права, які регулюють відносини, що складаються з приводу володіння, користування землею (земельними ділянками), способами раціонального використання та цільового призначення земель, засоби захисту щодо охорони земель, права та обов'язки землевласників та землекористувачів, роль земельного права в світі

гарантованого Конституцією права всіх громадян на землю, нерозривний зв'язок норм права з їх практичним застосуванням.

У результаті вивчення цієї дисципліни студент повинен оволодіти такими компетентностями:

1. Загальнопредметні, що передбачають набуття і розвиток здатності: оцінювати і прогнозувати правові події та явища з використанням наявних засобів інформації; самостійно працювати з різними джерелами інформації; ефективно вирішувати практичні завдання, спираючись на досягнення сучасної правової науки; аналізувати і творчо осмислювати інформацію; логічно міркувати, творчо мислити; постійно підвищувати рівень особистої культури та фахової майстерності.

2. Фахові, розуміння суті, призначення й змісту гуманітарних наук, функцій правової науки, як складової частини наукової думки і складової частини суспільства; знання норм земельного права; знання основних нормативно-правових актів, що регулюють земельні правовідносини; володіння комплексним, інтеграційним, системним, динамічним, ситуаційним підходом до наукового аналізу.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПН “Право” (2024/2025)).

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

СК 11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
СК 12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	4		
Семестр	7		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	42 (в годинах)	12 (в годинах)
	семінари, практичні	42 (в годинах)	12 (в годинах)
Самостійна робота		96 (в годинах)	150 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Екзамен		

**СТРУКТУРНО–ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ:**

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Конституційне право України	
Цивільне право України	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Предмет, метод та джерела земельного права. Право власності на землю та право землекористування

Тема 1. Предмет, метод, принципи та джерела земельного права

Становлення земельного права як галузі права. Поняття земельного права. Предмет земельного права. Метод правового регулювання земельних відносин. Принципи земельного права. Система земельного права. Співвідношення земельного права з іншими галузями права. Земельне право як наука і як навчальна дисципліна. Загальна характеристика джерел земельного права: поняття і види джерел земельного права. Конституція України в системі джерел земельного права. Закони України як джерела земельного права. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела земельного права.

Тема 2. Система і повноваження органів державного управління в галузі використання і охорони земель

Поняття і система органів державного управління в галузі земельних відносин. Повноваження Верховної Ради України та Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Компетенція Кабінету Міністрів України, Ради Міністрів України Автономної Республіки Крим. Повноваження центрального органу виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища в галузі земельних відносин. Компетенція центрального органу виконавчої влади з питань земельних ресурсів у галузі земельних відносин. Повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Тема 3. Право власності на землю

Поняття та зміст права власності на землю. Об'єкт права власності на землю. Суб'єкти права власності на землю. Права землевласників. Обов'язки землевласників. Право приватної власності. Право власності на землю громадян. Право власності на землю юридичних осіб. Право комунальної власності. Землі комунальної власності, які не можуть передаватись у приватну власність. Право державної власності. Землі державної власності, які не можуть передаватись у комунальну та приватну власність. Право спільної власності на землю.

Тема 4. Право користування земельною ділянкою

Поняття та зміст права землекористування. Види права землекористування. Права землекористувачів. Обов'язки землекористувачів. Право постійного землекористування. Право оренди земельної ділянки. Право концесійного землекористування. Поняття та види права земельного сервітуту.

Змістовий модуль II. Виникнення, реалізація та припинення прав на землю. Склад та категорії земель України

Тема 5. Підстави набуття і реалізації прав на землю

Підстави набуття права на землю. Порядок та норми безоплатної передачі земельних ділянок у власність громадянам. Порядок безоплатної приватизації земельних ділянок громадянами. Порядок надання земельних ділянок державної чи комунальної власності у користування. Порядок передачі земельних ділянок в оренду.

Документи, що посвідчують право на земельну ділянку. Продаж земельних ділянок або прав на них на підставі цивільно-правових договорів. Продаж земельних ділянок або прав на них на конкурентних засадах.

Тема 6. Припинення прав на землю

Підстави припинення права власності на земельну ділянку. Підстави припинення права користування земельною ділянкою. Порядок припинення права власності та права користування земельною ділянкою. Добровільна відмова від права власності або права постійного користування земельною ділянкою. Примусове припинення прав на земельну ділянку. Вкуп земельних ділянок для суспільних потреб. Примусове відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності.

Тема 7. Функції управління у галузі охорони та використання земель

Поняття та види функцій управління у галузі охорони і використання земель. Встановлення та зміна меж адміністративно-територіальних утворень. Планування використання та охорони земель. Природно-сільськогосподарське районування земель. Зонування земель. Землеустрій: поняття, завдання, зміст. Організація та порядок здійснення землеустрою. Моніторинг земель: поняття, завдання. Державний земельний кадастр: поняття, завдання, структура. Контроль за використанням та охороною земель: поняття, завдання, види.

Тема 8. Правове регулювання охорони земель та земельних ресурсів

Поняття і завдання охорони земель та земельних ресурсів. Зміст правової охорони земель та земельних ресурсів. Особливості правової охорони земель як просторово-територіального базису. Правова охорона ґрунтів. Стандартизація та нормування в галузі охорони ґрунтів. Рекультивация порушених земель. Консервація земель.

Тема 9. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства

Поняття, підстави та види юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства. Земельні правопорушення: поняття, види. Адміністративна та кримінальна відповідальність за земельні правопорушення. Підстави та порядок відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам. Вирішення земельних спорів.

Тема 10. Склад та цільове призначення земель України. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення

Склад земель України. Категорії земель України. Встановлення та зміна цільового призначення земель. Наслідки порушення порядку встановлення та зміни цільового призначення земель. Поняття і склад земель сільськогосподарського призначення. Особливості правового режиму сільськогосподарських земель.

Тема 11. Правовий режим земель житлової та громадської забудови

Особливості правового режиму земель у межах населених пунктів. Поняття і склад земель житлової та громадської забудови. Порядок використання земель у населених пунктах для забудови та інших потреб. Використання земель громадянами в населених пунктах. Особливості права власності на землю та права землекористування в межах населених пунктів.

Тема 12. Правовий режим земель природно-заповідного, оздоровчого та рекреаційного призначення

Поняття, склад та використання земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення. Землі оздоровчого призначення та їх використання.

Землі рекреаційного призначення: поняття, склад, використання. Визначення, склад та використання земель історико-культурного призначення.

Тема 13. Правовий режим земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення

Загальна характеристика правового регулювання використання земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Поняття, склад та особливості використання окремих видів земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

Тема 14. Особливості регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану

Ведення та функціонування Державного земельного кадастру в умовах воєнного стану. Діяльність нотаріусів та функціонування єдиних та державних реєстрів держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану. Зміни до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності.

Зміст самостійної роботи здобувачів

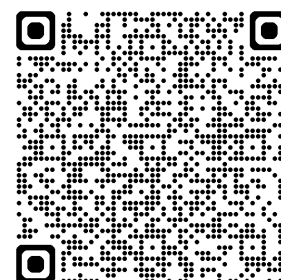
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	156
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	28	20
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	20	16
Підготовка звітів з практичних робіт	20	12
Підготовка до поточного контролю	8	12
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20	96

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

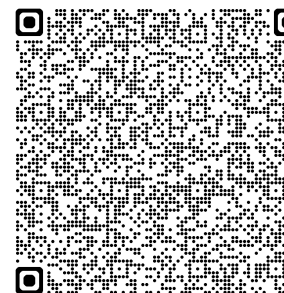
Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з "Положенням про систему поточного і підсумкового

контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

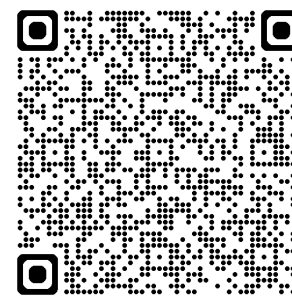
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

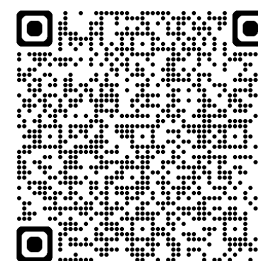
3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

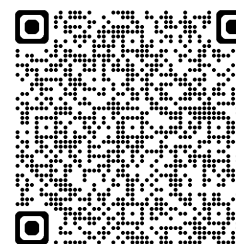
4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

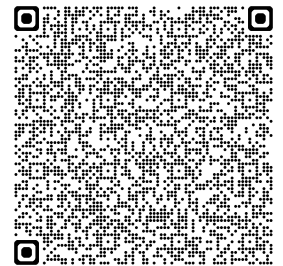
Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни «Криміналістика» студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60

Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

<i>«незадовільно»</i>	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
<i>«задовільно»</i>	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;

<p>«добре»</p>	<p>здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;</p>
<p>«відмінно»</p>	<p>виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.</p>

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».¹

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

¹ можна вказати теми чи завдання, які є обов'язковими до виконання, а також особисті підходи до оцінювання рівня знань здобувачів під час аудиторної роботи

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с.
2. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України 25 червня 1991 р. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 41.с. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12> (дата звернення 28 серпня 2022року).
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12> (дата звернення 28 серпня 2022року).
4. Земельний Кодекс України від 25 жовтня 2001 р. Офіційний вісник України. 2001. № 46.
5. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 24.
6. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 17.
7. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21 травня 1997 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення 28 серпня 2022року).
8. Про міжнародні договори: Закон України 29 червня 2004 р. Офіційний вісник України. 2001. № 46. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> . (дата звернення 28 серпня 2022року).
9. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19 червня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15> (дата звернення 28 серпня 2022року).
10. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23 травня 2017 р. № 2059. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19> (дата звернення 28 серпня 2022року).
11. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. №586 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>(дата звернення 28 серпня 2022року).
12. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>(дата звернення 28 серпня 2022року).
13. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. №435. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>(дата звернення 28 серпня 2022року).
14. Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 р №32. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32-2015-п> (дата звернення 28 серпня 2022року).
15. Положення про моніторинг земель: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 1993 р. № 661. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-93-п>
16. Порядок ведення державного земельного кадастру: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 1993р. № 1051 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-п> (дата звернення 28 серпня 2022року).
17. Порядок визначення і відшкодування збитків власникам землі і землекористувачам: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 1993 р.

№284. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/284-93-п> (дата звернення 28 серпня 2022року).

18. Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності: Закон України від 17 листопада 2009 р. №1559. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1559-17>(дата звернення 28 серпня 2022року).

19. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19 червня 2003 р. № 963. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15>(дата звернення 28 серпня 2022року).

20. Про державну експертизу землепорядної документації: Закон України від 17 червня 2004 р. № 1808. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1808-15>(дата звернення 28 серпня 2022року).

21. Про захист конституційних прав громадян на землю: Закон України від 20 січня 2005 р. № 2375. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2375-15>(дата звернення 28 серпня 2022року).

22. Про землеустрій: Закон України від 22 травня 2003 р. № 858. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15>(дата звернення 28 серпня 2022року).

23. Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів. Закон України: від 9 липня 2010 р. № 2480. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2480-17>(дата звернення 28 серпня 2022року).

24. Про оренду землі: Закон України від 6 жовтня 1998 р. № 161. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14> (дата звернення 28 серпня 2022року).

25. Про охорону земель: Закон України від 19 червня 2003 р. № 962. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15>(дата звернення 28 серпня 2022року).

26. Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв): Закон України від 5 червня 2003 р. №899. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/899-15>(дата звернення 28 серпня 2022року).

27. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану: Закон №2247-ІХ від 12.05.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2247-20#Text> (дата звернення 28 серпня 2022року).

28. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності : Закон №2254-ІХ від 12.05.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2254-20#Text> (дата звернення 28 серпня 2022року).

29. Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану: Закон №2259-ІХ від 12.05.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2259-20#Text> (дата звернення 28 серпня 2022року).

30. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо діяльності нотаріусів та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану: [Постанова КМУ від 19.04.2022 № 480](#). (дата звернення 28 серпня 2022року).

31. Деякі питання ведення та функціонування Державного земельного кадастру в умовах воєнного стану: [Постанова КМУ від 07.05.2022 №564](#)(дата звернення 28 серпня 2022року).

32. Деякі питання регулювання земельних відносин: [Постанова КМУ від 10.05.2022 №563](#) (дата звернення 28 серпня 2022року).

Додаткова:

33. Барабаш Н. П. Земельне право України: навчальний посібник / Н. П. Барабаш, М. Я. Ващишин, В. І. Федорович. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2013. – 174 с.
34. Земельне право України : Навчальний посібник / За загальною редакцією Мироненко В. П. – К.: Алерта, 2018. – 350 с.
35. Земельне право: підручник / М. В. Шульга, Н. О. Багай, В. І. Гордеев та ін.; за ред. М. В. Шульги. – Х.: Право, 2015. – 520 с.
36. Земельне право України: Підручник / М. В. Шульга, Г. В. Анісімова, Н. О. Багай, А. П. Гетьман та ін.; — К.: Юрінком Інтер, 2012. — 368 с.
37. Земельне право : навч. посібник / О. І. Баїк, У. П. Бобко, М. С. Долинська, А. О. Дутко, Н. М. Павлюк ; за ред. О. І. Баїк. Львів : Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020. - 326 с.
38. Земельне право України: підручник / за ред. О.О. Погрібного та І.І. Каракаша. – Вид. 2, перероб. і доп. – К. : Істина, 2009.
39. Земельне право України: підручник для студентів юрид. спец. вищих навч. закл. / В. І. Семчик, П. Ф. Кулинич, М. В. Шульга – К. : Ін Юре, 2008.
40. Земельне право України: підручник / за ред. М. В. Шульги. – К.: Юрінком Інтер, 2004.
41. Земельне право України. Практикум: навч. посібник/ В. І. Курило (заг.ред.). – К. : Магістр-XXI сторіччя, 2007.
42. Корнєєв Ю. В., Мацелик М. О. Земельне право: навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009.
43. Корнєєв Ю. В. Земельне право: навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2011.
44. Мачуська І. Б. Земельне право: навч. посіб. – К. : КНЕУ, 2007.
45. Мірошніченко А. М. Земельне право України. Навчальний посібник. – К.: Алерта, ЦУЛ, 2011. – 678 с.
46. Мірошніченко А. М. Земельне право України: підручник – К. : Алерта, КНТ, ЦУЛ. – 2009.
47. Мірошніченко А. М. Земельне право України: навч. посіб. – К.: Ін-т законодавства ВРУ, 2007.
48. Шеремет А. П. Земельне право України: підручник. – Чернівці : Наші книги, 2008.